

POKROK ZÁPADU

VĚNOVANÝ ZÁJMŮM NAŠEHO ČESKÉHO LIDU V AMERICĚ

ZALOŽEN 1911 — ROČNÍK 47.

OMAHA, NEBR., DNE 5. ZÁŘÍ (SEPTEMBER) 1917.

ČÍSLO 7.

STRATEGICKÝ PŘÍSTAV RIGA, OHROZENÝ NA MORI I SOUSÍ, VYKLIZEN BYL RUSKÝM VOJSKEM

Obrana důležitých tohoto přístavu stala se nemožností následkem velkých výhod, získaných teutonskými vojsky, a nespolehlivosti některých ruských oddílů.

ČÁST ARMÁDY DOPOSUD JE V NEBEZPEČNÉM PÁSMU

Vyslovuje se pochybnost, že podaří se jí uniknouti. — Rakušané ztratili třetinu své síly v bojích s vojsky generála Cadorny. — Italové pokračují ve své ofenzivě.

Londýn, 4. září. — Riga, velký přístav v zálivu Rízkém, nalézá se v moři Němců a jeho posádka a občanské obyvatelstvo nalézá se na ústupu směrem východním. Následující rychle výhody, kterých dočká se při zatlačení Rusů přes řeku Dvín, na obou stranách ústupu, minulou sobotu, Němci rychle zřídili mosty přes řeku a brzy nalézali se v patách ustupujícímu nepříteli. Některá ruská vojska postavila se na vytrvalý odpor, ale jiná ustoupila, aniž čekala by na nepřítel a v řádla nepřítel přecházel na pobřeží po východním břehu řeky Dvín směrem k Rize, patnáct mil vzdálené. Vidn nespolehlivost vojska a nemožnost zastavit vlnu postupu, ruský velitel nařídil vyklizení přístavního města.

Vážné situace ocitla se severní ruské lince, není doposud jasno, ale všechno nasvědčuje tomu, že bude nutno provést znovuspořádání celé severní části lince. Zpráva o pádu Rigy přijata byla zde s velkým obávami a vyvolala vzpomínku na prohlášení generála Kornilova, který na konferenci v Moskvě naznačil, že bude nutno zahájit okamžité kroky za účelem znovuzvození armády, neměla by cesta na Petrohrad otevřena. Poslední zprávy naznačují, že k obrození ruských vojsk doposud nedošlo a že nechtějí k boji přecházet v mnohých sborech.

Riga nalézá se v gubernii Livonské a měla před válkou 500,000 obyvatelstva a po Petrohradu byla nejdůležitějším průmyslovým a obchodním střediskem ruským při Baltiku. Město mělo značný počet Němců před zahájením této války. Je zajímavé, že město toto založeno bylo v roce 1158 německými obchodníky jako obchodní stanice. Přecházelo z rukou různých severních národností a v roce 1721 bylo vřeleno do ruské říše. Jeho obchodní důležitost dokazuje skutečnost, že po Oděse a Petrohradu bylo nejdůležitějším přístavem v Rusku.

Pokusili se Němci postupovat od Rigy k Petrohradu, není doposud jasno. Je ale možné, že pád Rigy upozornil na velké nebezpečí, které hrozí ruské říši a že může to značně přispět k obnovení bojového ducha v armádě a zavedení pořádku doma. Radikální zívnutí tímto způsobem mohou být přimoceni, aby zanechali pokřívání pudry nové vlády.

Dojde-li k vážnému ohrožení Petrohradu, sídlo ruské vlády nepochybně přestěbováno bude do Moskvy. Moskva jako kapitol ruské říše měla by četné výhody. Je to sídlo konservativní skupiny ruského lidu a vedle toho obklopeno je jako bývalé sídlo ruské říše četnými tradicemi ruské monarchie a vítězství Alexandra, Katsíny a Petra Velkého.

Tisíc amerických psů pro službu ve Francii.

Washington, D. C., 4. září. — Sekretář války Baker, generální lékař Gorgas a váleční kollej schválili předlohu, navrhouvanou senátorem Bradym z Idaho, pro shromáždění 1,000 amerických psů pro válečnou službu ve Francii. Většina psů má být získána dobrovolným přenecháním jich majiteli. Po výcviku těchto psů má být užíváno jako táborových strážů, k hlídání zákopů, při výhledné práci a jako pomocníků pracovníků červeného kříže při hledání raněných na bojišti. Tisíce psů z Aljašky nalézá se již na francouzské a italské frontě. Anglie a Německo také používají psů ve válce se známými výhodami. Evropské armády mají vše jak 12,000 psů ve službě. Jejich schopnost vykonávat jisté druhy služeb je obdivuhodná. Psi mohou nalézt raněného muže se nejednodušší nosi na bojišti. Brzy naučí se rozoznávat přítel od nepřítel a možno jich často výhodně užíti jako kurýrů. Po náležitém výcviku stanou se poslušnými a spolehlivými.

NOVÁ VLAJKA FRANCOUZSKÝCH VZDUCHOPLAVECKÝCH SBORŮ.

Francozští vzduchoplavci nesou novou svoji vlajku při příležitosti oslavy pádu Bastily v Paříži.

ČESKÉ POŽADAVKY V MOSKOVSKÉM KONGRESU.

Dr. Girsu vrle přivítán, když přednesl naše požadavky.

Moskva, 31. srpna. — (Kabelogram Tisk, kane. Čes. Nár. Sdruž. a Svazu Č. K.) — Dr. Girsu z Kijeva, předseda Svazu česko-slovenských spolků na Rusi, pozván byl provisorním vládním zástupcem česko-slovenského žiwnu na všeruský kongres v Moskvě. Dneš mluvil před kongresem o požadavcích Čechů a Slováků. Reč jeho učinila hluboký dojem a byla hlučně celým shromážděním akklamována. Česko-ruská solidarita byla tím utvrzena.

Italové pokračují v postupu.

Rím, 4. září. — Italská vojska rozšířila svoje posice, které zaujaly v Brestovizza údolí a na Krau, dle oznámení válečné úřadovny. Další zajatci, a velké množství válečného materiálu, počítaje v to stroje, pušky a množství bombometů, bylo získáno. Rakouské protitoky v různých místech byly odraženy.

Polovina německého majetku obětována na válku.

Amsterdam, 4. září. — Mezinárodní výbor pro německý mír protestuje proti myšlence o uzavření míru bez válečných náhrad. Právě ve svém protestu proti míru bez válečných náhrad, že veřejný majetek v Německu před zahájením války byl 890,000,000,000, z čehož polovina byla již obětována válce. Prohlásuje, že Německo potřebuje válečné náhrady, má-li po této válce nabýti své bývalé důležitosti v obchodě a průmyslu.

Mírová agitace v Rakousku je stále silnější

Rakouští Němci žádají vládu, aby ji zastavila. — Polská krize je stále vážnější.

Kodaň, 4. září. — Zprávy, docházející z Rakouska, nasvědčují tomu, že vedena je tak silná agitace za účelem obnovení míru, ale z informací doslých není jasno, co vlastně za nimi stojí. Jedna z posledních depeší oznámila, že Německá národní liga vyzvala vládu, aby zahájila nejpršnější opatření za účelem zamezení další agitace ve prospěch separátního míru. Prohlásuje se, že rakouští Němci houževnatě budou státi proti předání Terstu a jižních Tyrol Itálii.

Němci dorážejí na brány Rigy.

Londýn, 3. září. — Němci tloukou téměř na samotné brány přístavního města Rigy a Rusové očitivně nejsou schopni zastavit jejich postupu. Velký tento baltický přístav je obklopen na třech stranách nepřítel, na západě v okolí jezera Babit, na jihozápadě nedaleko Mitavy a na jihovýchodě podél východních břehů řeky Dvín, ani patnáct mil od jmenovaného města. V poslední jmenovaném místě Němci po silném bombardování zmocnili se Kuli předmostního opevnění a překročili řeku Dvín. Odtud pak nastoupil postup svůj směrem severním podél řeky k Rize. Rusové provádějí tu protitoky, ale nejsou schopni zastavit jejich postupu. Velká bitva je tu nyní v proudu, ale na kterou stranu se sechyluje válečné štěstí, není patrné z úředních zpráv ruských a německých. Také mnoho nemluví se o operacích v blízkosti jezera Babit, kde Němci nalézají se asi dvacet mil od Rigy. Přípravy k tomuto náporu očitivně byly vykonány v minulém týdnu nájezdem německých aeroplanů na ruské válečné lodí a vojenská opevnění v zálivu. Rigy a manévry německých torpédoborců, ponorek a odstraňovačů min v sousedních vodách. Byli nyní provedeny také útok od moře není z úředních zpráv jasno. Zatím co zmocnění se tohoto přístavu znamenalo by velkou strategickou výhodou pro Němce, znamenalo by přece ohrožení Petrohradu, který nalézá se po souši 320 mil od Rigy. V jižním Multansku Rusové očitivně se vzpamatovali a znovu začali nepříteli. Zde, dle zpráv z Berlína, podnikli celou řadu protitoky proti nepříteli. Nedaleko Brajla, jihozápadně od Galatze, Němci byli odraženi v útoku na ruské osídle.

Socialistická konference odložena

Londýn, 4. září. — Mezinárodní socialistická konference, jež měla se shromážditi ve Stockholmu dne 9. září, byla odložena, dle sdělení depeše Reuterovy zpravodajské kanceláře z tohoto města.

ITALSKÁ VOJSKA POSTUJUJÍ PŘES ZVÝŠENÍ ODPORU

Nové sbory, poslané proti ofenzivě Cadornové, nebyly schopny zastavit postupu Italů.

Udine, Italie, 4. září. — Přes špatné počasí pokračuje se v bojích na italsko-rakouské lince a v poslední době tyto boje sestávají hlavně z utkání na bodáky mezi jednotlivými oddíly soupeřících vojsk a dělostřeleckého bombardování. Italové sesílají svoji lince odstraňovačům výběžků do svých linií, které udržovány jsou malými skupinami Rakušanů, kteří nejsou schopni ani ustoupiti, ani postoupiti, a ve většině případů jsou nuceni se vzdáti. Protitoky Rakušanů, které jsou podporovány posilami, jsou stále odrazeny. Zajatci, kteří získáni byli v poslední době, jsou z větší části v znamenitém fyzickém stavu a dobře vypraveni, což svědčí o úsilí vojenské strany zachrániti situaci. Přes to ale Italové neztrátili ani yardu dobyté pudy a odrazili všechny silné útoky severně od Monte Gabriele a východně od Gorice. Nepřítel doposud udržuje oheň na Monte Santo, několikrát nemá žádných nadějí na znovuzmocnění se těchto posic.

Dělostřelecký zápas je velice prudký, ježto armáda rakouského generála Borovic má více jak 4,000 děl všech ráží. Rakušané proměnili les Panovica v dělostřelecký park, z kterého vrhají nepřetržitě déšť střel směrem severním.

Konference pacifistů prekažena.

Chicago, Ill., 4. září. — Výkonný výbor Lidové Mírové Rady oznámil, že upustil od plánu pro další zasedání a nařídil delegátům, aby vrátili se do svých domovů. Mnozí z těchto delegátů již opustili město. Bylo prohláveno, že obchodní program konference, který rozpuštěn byl na čtyři dny, proveden byl ve čtyřech hodinách a že úkol konference byl vykonán. Lidové Mírové Radě bylo znemožněno konati tuto konferenci ve třech státech a chengská schůze konala se od ochranou polície, která jednala na rozkaz majora Thompsona.

Ludvíkovci v Cedar Rapidsích.

Cedar Rapids, Ia., 3. září. — Návštěva na operettě "Marie, dcerka pluku," kterou Ludvíkovci z Chicago sehráli tu v sobotu, byla 400 osob, slabá na Cedar Rapids. V neděli ale na 700 osob bavilo se znamenitě "Žebravým studentem." Obě hry velice se líbily a byly přijaty s velkým nadšením, ale proč na Rapids byla tak slabá návštěva, nemůžeme ohápati. Jos. K. Sinkule.

POČASÍ PRO OMAHU A OKOLÍ

Omaha a okolí: Pěkné. Nebraska: Všeobecně pěkné a tepleji v úterý a ve středu.

NOVÁ RUSKÁ VLÁDA ZRUSILA HISTORICKÁ PRAVA KOZÁKŮ

Jeví se obavy, že připravení kozáků o jejich privileje může mít v důsledku nesnáze.

Londýn, 4. září. — Petrohradský korrespondent časopisu Times předpovídá nesnáze v důsledku jednání s kozáky prozatímní vládou a cituje prohlášení, že práva a privileje donských kozáků, zachovávaná po staletí, byla odvolána, jejich zvláštní volitelné úřady zrušeny a na jejich místa ustanovení vládní komisaři.

Dle tohoto rozkazu generál Kaledin, kozácký velitel, stává se postým vojákem a po moskevské konferenci, kde protikozácká agitace byla očitivnou, došlo k osobní slovní potře mezi Kerenským a Kaledinem.

Kabanští, terečtí a orenburští kozáci nebyli doposud postíženi tímto novým rozkazem, ale, dle prohlášení korrespondenta, rána, která postihne jednoho kozáka, musí býti čítána všemi dvacíti armádami, které tvoří kozáckou ligu a neochotává se, že novému rozkazu se beze výcho podrobí.

Prohlášení socialistů ze zemí spojených.

Paříž, 4. září. — Prohlášení, podepsané belgickými, anglickými, francouzskými, českými a italskými zástupci na nedávné socialistické konferenci v Londýně, uverejněno je v časopise Humanité. V prohlášení tomto se praví, že evropská válka byla důsledkem nepřítelství kapitalistických skupin, imperialistických zásad a zlovolné rozpínivosti a výhojnosti Německa. Tato výhojnost, dle této proklamace, doposud ohrožuje existenci národností a důvěru v mezinárodní smlouvy. Socialisté tu zdurazňují přesvědčení, že vítězství německého imperialismu znamenalo by porážku a odstranění demokracie a svobody se světa. Socialisté prohlašují, že mír bez válečných náhrad, jak požadován je ruskými revolucionáři, jasně vyhovovatí náhradě za porážku. Socialisté žádají, aby Belgie byla obnovená a aby poskytnuta byla jí náhrada za učiněné škody. Žádají, aby Srbsko a Rumunsko byly znovuzmáčeny v neovislosti a hospodářském životě a aby polská otázka urovnána byla v souladu s polským plebiscitem a aby Polska obnovená byla s ohledem na přívodní neovislost. Žádají, aby těžké zásady bylo použito k urovnání všech otázek evropských, od Elzaska a Lotrinsku až po Balkán, počítaje v to Terst a Trident, tak aby došlo k spojení se zemí, ku které obyvatelstva těchto území proji si patří. Socialisté vyslovují pak náhled, že lid v Rakousku a Německu nemůže dočiniti žádného míru, dokud nevyjměni přítomných neodpovědných vládu za demokracie režim, který značně bude pod militarismem.

Němci získali značný vliv ve Venezuele.

Washington, D. C., 4. září. — Dle zpráv, které byly získány z Bogoty v Columbiu, německé zájmy v Columbiu a Venezuele pokračují se ze všech sil, aby administrace těchto dvou zemí přivedli do blízké a přátelštějších styků ku prospěchu německých zájmů a neprospekhu Spojených Států. — Německým zájmům podařilo se úspěšně prosaziti dořiti toho, že došlo k uzavření poměrných sporů mezi jmenovanými zeměmi. — Generál Juan Vicente Gomez, diktátor Venezuely, aváží se dočelití rátořství Columbiu, což vyslovává radostný ohlas v německých kružích Columbiu. Ze všeho toho se soudí, že německé vlivy úplně podmanily si vládu ve Venezuele a jistě toho dokonale využijí pro budoucnost.